

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminální policie

Historie a současnost teroristické organizace Taliban v Afghánistánu

Bakalářská práce

History and present of the terrorist organization Taliban in Afghanistan

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. PhDr. Marian BRZYBOHATÝ, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Lubomír VALEŠ

PRAHA
2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Dobrušce dne 11. března 2022

Lubomír VALEŠ

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. PhDr. Marianu Brzybohatému, Ph.D., za odborné vedení při zpracování mé bakalářské práce, za trpělivost a cenné rady, které mi v průběhu tvorby poskytl. Dále bych chtěl poděkovat své rodině a zejména partnerce MUDr. Radce Blažkové za trpělivost a morální podporu.

ANOTACE

Bakalářská práce na téma Historie a současnost teroristické organizace Taliban v Afghánistánu se zaměřuje na okolnosti vzniku, historii a současnost jedné z nejznámějších teroristických organizací současnosti a její zapojení do mezinárodního terorismu, který se stal jednou z největších bezpečnostních hrozeb současné společnosti. V první části se nachází přehled základních pojmů. Druhá část nabízí práce historický pohled na vznik teroristické organizace Taliban, její hierarchii a ideologii. Třetí část je věnována způsobům jejího financování. Čtvrtá část obsahuje informace o vybavení a taktice boje. V předposlední části se práce zabývá současnou situací v Afghánistánu, událostmi, které se udály v průběhu stahování koaličních vojsk, a opětovným tažením Talibanu, které skončilo obsazením celého území Afghánistánu a vyhlášením Emirátu. Pozastavuje se nad významnou změnou vnější politiky organizace a klade si za cíl nastínit další možný vývoj a směřování organizace v budoucnu. V poslední části práce je provedena strategická SWOT analýza teroristické organizace Taliban.

KLÍČOVÁ SLOVA

Afghánistán * ideologie * bezpečnostní hrozba * historie * mezinárodní terorismus * Taliban * teroristická organizace

ANNOTATION

The bachelor's thesis The History and present of the Taliban terrorist organization in Afghanistan focuses on the circumstances of the origin, history and present of one of the most famous terrorist organization today and its participation in international terrorism, which is one of the greatest security threats in today's society. The first part provides an overview of basic concepts. The second part, offers a historical perspective of the origin of the Taliban terrorist organization, its hierarchy and ideology. The third part is devoted to the methods of its financing. The fourth part contains information about equipment and tactics of combat. In the penultimate part, the work deals with the current situation in Afghanistan, the events that happened during the withdrawal of coalition troops and the re – campaign of the Taliban, which ended with the occupation of the entire territory of Afghanistan and the proclamation of the Emirate. It points to a significant change in the external policy of the organization and aims to outline further possible development and direction of the organization in the future. In the last part of the work is a strategic SWOT analysis of the terrorist organization Taliban.

KEYWORDS

Afghanistan * ideology * security threat * history * international terrorism * Taliban * terrorist organization

OBSAH

ÚVOD.....	5
1. ZÁKLADNÍ POJMY	7
1.1 Terorismus	7
1.2 Ideologie.....	7
1.3 Propaganda.....	8
1.4 Soft targets	8
1.5 Hard targets.....	9
1.6 Guerilla.....	10
2. HISTORIE, IDEOLOGIE A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	11
2.1 Vznik organizace	11
2.2 Ideologie organizace	12
2.3 Organizační struktura	13
2.4 Současní čelní představitelé.....	14
2.5 Vojensko – politický vliv v oblasti.....	16
3. FINANCOVÁNÍ	17
3.1 Obchod s narkotiky.....	17
3.2 Zahraniční podpora	17
3.3 Únosy osob	18
3.4 Ostatní zdroje	18

4. VYBAVENÍ A ZPŮSOB BOJE	19
4.1 Výstroj	19
4.2 Výzbroj	19
4.3 Technika	21
4.4 Nová výzbroj a technika.....	22
4.5 Taktika boje	24
5. SOUČASNOST A BUDOUCNOST	26
5.1 Stažení koaličních jednotek	26
5.2 Vítězství Talibanu	28
5.3 Vyhlášení emirátu a nová zahraniční politika.....	29
6. SWOT ANALÝZA TERORISTICKÉ ORGANIZACE TALIBAN	31
6.1 Hypotetická východiska	31
6.2 Faktory matice SWOT.....	31
6.2.1 Silné stránky	33
6.2.2 Slabé stránky.....	34
6.2.3 Příležitosti	35
6.2.4 Hrozby	36
6.3 Matice SWOT	37
6.4 Provedení analýzy – výpočet matice SWOT.....	38

6.5 Formulace strategií pro jednotlivé kvadranty matice SWOT	38
6.5.1 Strategie využití (SO)	38
6.5.2 Strategie hledání (WO).....	39
6.5.3 Strategie konfrontace (ST)	40
6.5.4 Strategie vyhýbání (WT).....	40
6.6 Hodnocení analýzy – interpretace výsledků analýzy / strategie.....	41
ZÁVĚR	45
ZDROJE	47
SEZNAM OBRÁZKŮ	52
SEZNAM TABULEK	53
SEZNAM PŘÍLOH	55

ÚVOD

Během svého působení v zahraniční operaci na území Afghánistánu jsem přišel do styku s množstvím Afghánců. Většina z nich se tvářila mile, neutrálně, ale na některých bylo vidět, jak moc nás nenávidí. Ani se nesnažili tuto nenávisť nikterak skrývat. Jedním z největších problémů v Afghánistánu byl fakt, že civilní obyvatelstvo nešlo rozeznat od příslušníků teroristického hnutí Taliban, a ti toho v hojné míře zneužívali.

Příslušníci hnutí se tak dokázali infiltrovat naprosto všude, od lokálního působení na úrovni kmenových rad, ozbrojených a bezpečnostních složek, až po nejvyšší politická patra. Známý jsou nesčetné případy, kdy příslušníci afghánské armády nebo policie obrátili zbraně proti svým kolegům nebo proti koaličním vojákům při plnění společných úkolů a následné vyšetřování odhalilo napojení na Taliban. Neméně neobvyklé byly případy, kdy se člen Talibanu infiltroval do bezpečnostní nebo ozbrojené složky a následně poskytoval údaje o plánované činnosti afghánských, ale i aliančních jednotek na které byly následně nastraženy léčky nebo byl proveden útok na základnu nebo policejní stanici. V Afghánistánu nejste v bezpečí takřka nikde, i když jste Afghánec. Ten kdo se na vás před minutou usmíval, vás bez mrknutí oka zastřelí. Lidský život zde nemá velkou cenu. Válka v Afghánistánu trvala dlouhých 20 let a její konec byl stejně rychlý, jako její začátek. Alianční jednotky za ni zaplatili krvavou daň v podobě tisíců padlých vojáků. Materiální škody a účty za financování této dlouhé operace dosáhly astronomických výšin. Ztráty na civilním obyvatelstvu byly taktéž enormní a dosáhly statisíců.

Kdo jsou oni Talibové a jak je možné, že teroristická organizace s omezenými prostředky a vybavením dokázala čelit obrovské síle aliančních vojsk disponujících nejmodernějšími zbraněmi a technologiemi? A co víc, donutila je zasednout k jednacímu stolu. Jako voják a přímý účastník bojů v Afghánistánu jsem si tuto otázku položil již mnohokrát. Přestože odpověď by se mohla zdát jednoduchou, faktorů, které vedly k neúspěchu koaličních sil je více, než by se na první pohled mohlo zdát.

V první části práce se nachází přehled základních pojmů. Druhá část nabízí práce historický pohled na vznik teroristické organizace Taliban,

její hierarchii a ideologii. Třetí část je věnována způsobům jejího financování. Čtvrtá část obsahuje informace o vybavení a taktice boje. V předposlední části se práce zabývá současnou situací v Afghánistánu, událostmi, které se udály v průběhu stahování koaličních vojsk, a opětovným tažením Talibanu, které skončilo obsazením celého území Afghánistánu a vyhlášením Emirátu. Pozastavuje se nad významnou změnou vnější politiky organizace a klade si za cíl nastínit další možný vývoj a směřování organizace v budoucnu. V závěrečné části práce je provedena strategická SWOT analýza teroristické organizace Taliban.

1. ZÁKLADNÍ POJMY

Pro dosažení stejného pohledu a chápání některých pojmů obsažených v práci jsou níže některé z nich vymezeny takovým způsobem, jakým jsem je pochopil sám nebo způsobem, jakým jsou definovány v odborné literatuře.

1.1 Terorismus

Pojem, jehož význam zná v dnešní době již takřka každý. Terminologický slovník Ministerstva vnitra definuje terorismus následovně:

Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.¹

Teroristické útoky v Afghánistánu měly obvykle formu atentátů na vládní představitele, bombových útoků, únosů osob, vydírání a zastrašování. Byly využívány jako prostředek propagandy ve snaze o oslabení pozice vlády a zesílení odporu vůči spojeneckým jednotkám s cílem změnit společenský systém a znovu vyhlásit Islámský emirát Afghánistán.

1.2 Ideologie

Ideologie je odvozena od slova Idea (myšlenka). Ideologií tedy rozumíme jakousi soustavu myšlenek o fungování společnosti. Názory a teorie o společenském a náboženském směřování, smyslu a pravidlech života v dané společnosti. Ideologie vymezuje jakýsi ideální stav společnosti a vytyčuje její směřování a nabízí cesty a prostředky pro dosažení tohoto ideálu.

¹ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999, s. 11. ISBN 80-902670-1-7.

1.3 Propaganda

Propagandou se rozumí úmyslné, systematické šíření neobjektivních nebo nepravdivých informací, které mají za cíl působit na vlastní společnost nebo na nepřítele.

Asi nejznámější příklad, jakým způsobem lze využít propagandu v rámci vlastní společnosti, je propaganda 3. říše v období 2. světové války. Německý lid byl nejdříve štván do boje proti židovstvu a bolševismu, v průběhu války byl nepravdivě informován o vývoji bojů/války a na konci války byla propaganda využita při prosazení tzv. totální války, kdy byl německý lid záměrně a systematicky informován o zvěrstvech, která páchají spojenecká vojska na civilním obyvatelstvu.

Významného účinku propagandy vůči nepříteli bylo dosaženo během Vietnamské války v 70. letech 20. století, kdy bylo propagandou dosaženo v USA celospolečenského odporu proti této válce, vzniku hnutí Hippies a následně stažení vojsk z Vietnamu.

1.4 Soft targets

Soft targets neboli měkké cíle jsou teroristickými skupinami primárně vyhledávané. Ze známých událostí v Evropě lze připomenout například útok na Berlínské vánoční trhy 19. prosince 2019, při kterém zahynulo 12 osob, 48 bylo zraněno a mezi oběťmi byla dokonce i jedna Češka. V Afghánistánu byly jako cíle útoků voleny nejčastěji trhy nebo veřejná místa, ovšem díky domácímu prostředí, dostupnosti zbraní a výbušnin a schopnosti se infiltrovat do davu byly tyto útoky obvykle mnohem smrtelnější. Jeden takový se odehrál například 28. ledna 2018 v Kábulu, kdy explodovala trhavinou naložená sanitka a zahynulo tehdy 95 osob a dalších 191 bylo zraněno.

Terminologický slovník Ministerstva vnitra definuje měkké cíle následovně:

Veřejně frekventovaná místa, snadno napadnutelné objekty nebo místa nevojenského charakteru, která nejsou permanentně střežena ozbrojenými složkami nebo jiným způsobem, případně nejsou střežena vůbec. Takováto místa a objekty se vyznačují zejména stálou nebo dočasně vysokou koncentrací osob, symbolickým, kulturním či náboženským významem nebo tvoří významnou součást infrastruktury státu, jejíž narušení má negativní dopad na fungování systému a tím i na společnost.²

1.5 Hard targets

Tvrdé cíle jsou opakem cílů měkkých. Obvykle se jedná o objekty s vysokým stupněm ochrany a zabezpečení, například vojenské základny, objekty kritické infrastruktury, vládní budovy, sídla bezpečnostních složek atd.

Dne 31. 5. 2017 se v Afghánském hlavním městě Kábulu pokusil sebevražedný útočník proniknout s cisternovým vozem naloženým trhavinami do tzv. Green zone (vládní čtvrti). Na kontrolním stanovišti byl však zadržen, a proto se odpálil přímo na tomto kontrolním stanovišti. Nejbližší ambasádou v dosahu byla 300 m vzdálená Německá, která byla výbuchem těžce poškozena a kde byli zraněni dva zaměstnanci ambasády. Další ambasády poté hlásily poškozená okna. Útok si ovšem vyžádal přes 90 mrtvých a přes 400 zraněných, především z řad Afghánských civilistů. Taliban také s oblibou útočil na policejní stanice Afghánské policie anebo na stanoviště a základny Afghánské armády. Nebylo výjimkou, že útok byl proveden zevnitř, tedy že byla daná základna infiltrována příslušníky hnutí Taliban, kteří následně provedli teroristický útok uvnitř základny, vynášeli zpravodajské informace nebo se podíleli na dobytí vojenských základen a policejních stanic, kde byli služebně zařazeni. Dne 21. ledna 2019 byl v Afghánské provincii Vardak proveden sebevražedný

² Zdroj: Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2016. Praha, s. 38 [cit. 2021-12-31]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

útok na školicí středisko Afghánských bezpečnostních složek. Sebevražedný atentátník ve vozidle naloženém výbušninami, podporovaný střelbou z ručních zbraní, zabil více než 120 příslušníků Afghánských bezpečnostních složek. Útoky proti spojeneckým základnám byly obvykle prováděny formou ostřelování pomocí raket, minometů a ručních zbraní, ale i útoky sebevražedných atentátníků. Tyto útoky se ukázali jako neúčinné, nicméně Taliban v nich pokračoval až do ukončení války, pravděpodobně z psychologických důvodů.

1.6 Guerilla

Pod tímto pojmem si většina lidí představí skupiny ozbrojenců ve službách narkobaronů kdesi v jižní Americe, kteří bojují proti vládním silám.

Obecně lze říci, že guerilla je partyzánský způsob boje, kdy malé, nesourodé skupinky ozbrojenců provádějí záškodnické akce a útoky proti nepříteli (stát, okupační armáda apod.) metodou zaútoč a zmiz s cílem poutat jeho síly v daných lokalitách, zdržovat jeho postup a vyčerpávat jeho lidské a materiální zdroje. Guerilla využívá v maximální míře znalosti místních podmínek, krajinu, ale také možnosti infiltrovat se mezi civilní obyvatelstvo.

Území Afghánistánu je pro tento způsob války jako stvořené. Krajina je zde velmi členitá s velkým množstvím hlubokých údolí a oblastí, kam vede pouze jediná cesta, a těžko dostupných pohoří provrtaných sítěmi chodeb z dob války proti Sovětskému svazu.

2. HISTORIE, IDEOLOGIE A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

2.1 Vznik organizace

Taliban byl za skryté podpory Pákistánské vlády založen na počátku 90. let jako skupina, která měla za úkol bránit Pákistánské konvoje v afghánských horách proti skupinkám afghánských mudžahedínů³. Skupinu založil klerik Mullah⁴ Mohammed Omar a byla rekrutována z militantních studentů Islámu. Studenti náboženských škol nazývaných Madrass, se pod jeho vedením zhostili tohoto úkolu. Skupina dostala název Taliban (طالبان), což je v jazyce Paštu⁵ výraz pro „studenty“. Paštunové jsou v Afghánistánu převládající etnickou skupinou na jihu a východě země. Jsou také významnou etnickou skupinou na severu a západě Pákistánu.

Obrázek 1: Mullah Mohammed Omar⁶

Mullah Mohammed Omar se narodil v roce 1959 v chudé Paštunské rodině. Během 80. let se připojil k afghánským mudžahedínům v boji proti Sovětskému svazu. V roce 1994 založil Taliban. Byl známý tím, že málo mluvil a žil v přísných náboženských podmínkách. Byl to právě on, kdo nechal v roce 2001 před zraky civilizovaného světa zničit sochy Buddhy v Bámijánském údolí.

V Afghánistánu vládl pod titulem Amir al – Mu’minin, což znamená „velitel věrných“. Po útocích z 11. září 2001 se stal hledaným a byl obviněn, že poskytl úkryt Usámovi bin Ládinovi a Al – Káidě⁷.

³ Islámských partyzánů, kteří bojovali proti sovětské okupaci Afghánistánu v letech 1979–1989.

⁴ Čestný titul Sunitských kněží a kleriků, vysoce vzdělaných v právu Šarija a islámské teologii.

⁵ Paštu je úředním jazykem Afghánistánu, mluví jim asi 60 % Afghánců a část obyvatel Pákistánu.

⁶ Zdroj: Mullah Mohammed Omar. *Securitymagazin.cz* [online]. Praha: Security magazin, 2015 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/vudce-talibanu-mullah-omar-je-mrtvy-1404045950.html>

⁷ Militantní islamistická teroristická organizace.

Po americké invazi do Afghánistánu uprchl do sousedního Pákistánu, odkud řídil povstání Talibanu proti silám NATO a nově vytvořené afghánské vládě. Mohammed Omar zemřel na tuberkulózu v dubnu roku 2013. Zpráva o jeho smrti byla Talibanem utajována dva roky. Odhalena byla až v červenci 2015 afghánskou vládou.

2.2 Ideologie organizace

Hnutí bylo z počátku velice populární a počet jeho bojovníků rostl.

Obrázek 2 Žena v burce⁸

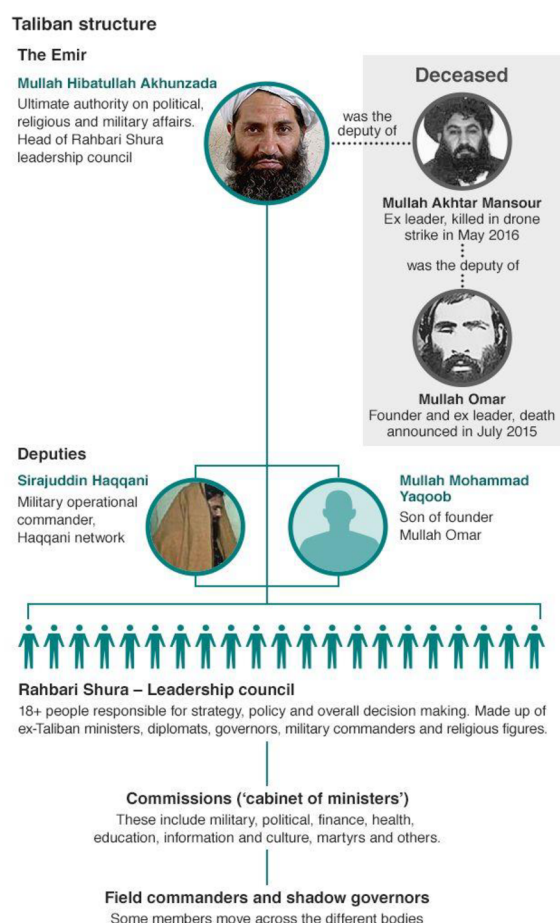
Důvodem byl slib zavedení právního státu a stability obyčejným Afgháncům, kteří trpěli několik let v konfliktu mezi mudžahedínskými skupinami soupeřícími o vliv v provinciích. V listopadu 1994 vstoupil Taliban do Kandaháru, kde se mu dostalo bouřlivého přivítání. V rámci oslav se ukázal i Omar a to v rouchu, které údajně patřilo proroku Mohammedovi. Do září 1996 se zmocnilo hlavního města Kábul. V tom samém roce Taliban prohlásil Afghánistán za islámský emirát, s duchovním Mullahem Mohammedem Omarem v jeho čele. Taliban zavedl na dobytém území velice tvrdou formu starověkého právního systému Šaría. Zejména ženy brzy pocítily dopady. Pracující ženy byly propuštěny, bylo jim zakázáno vzdělávání

(s výjimkou studia Koránu), nesměly se líčit, nosit vysoké podpatky, mluvit nahlas, musely zůstat doma a ven směly pouze v doprovodu mužského příbuzného, přičemž musely být zahaleny od hlavy k patě, přes obličej musely

⁸ Zdroj: Žena v burce. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Burka#/media/Soubor:Woman_walking_in_Afghanistan.jpg

mít mřížku (burku⁹) viz obrázek 2. Muži se nesměli holit a museli nosit vousy. Sledování televize, chození do kina, poslech hudby a tanec, alkohol, tleskání při sportovních zápasech, to vše a mnohem víc bylo zakázáno. Na dodržování pravidel dohlížela náboženská policie. Porušení zákonů bylo krutě trestáno. Od bičování, až po trest smrti. Režim zanedbával sociální služby a další základní státní funkce, neplatili se daně a volby byly zakázány. Země se vracela o stovky let zpět. Hnutí ovládalo do spojenecké invaze v roce 2001 asi 90 % území.

2.3 Organizační struktura

Obrázek 3 Organizační struktura¹¹

jejichž prostřednictvím Taliban řídil stínovou vládu. Ministerstva se zaměřovala

Vůdci Talibanu se v době války skrývali v Pákistánu. Odtud udržovali kontrolu nad svými bojovníky a vůdci na území Afghánistánu. Vůdce byl podporován zástupci. Do nedávna jimi byli Mullah Mohamed Yaqoob, syn Mullah Omara a Sirajuddin Haqqani, který je zároveň vedoucím sítě Haqqani¹⁰ Rozhodování měla na starosti rada. Rada měla název Rahbari Shura. Rada rozhodovala o všech vojenských a politických záležitostech na území Afghánistánu. Měla 18 osob a byla složena z bývalých Talibanských ministrů, guvernérů, diplomatů, vojenských velitelů a duchovních. Rada dohlížela na devět ministerstev a tři správní orgány,

⁹ Svrchní vrstva oděvu ženy, určená pro zakrytí celého těla na veřejnosti. Svléká se, až když se žena vrátí domů, nebo vstoupí do svatyně.

¹⁰ Militantní skupina na jihovýchodě Afghánistánu a na severozápadě Pákistánu s vazbami na Taliban a al-Káidu.

¹¹ Zdroj: The organisational structure of the Taliban. www.reddit.com [online]. USA: Reddit, 2014 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z:

na oblasti jako ekonomika, vzdělávání, zdravotnictví, vojenství, kultura atd. Vojenská komise jmenovala stínové guvernéry a polní velitele v každé z třiceti čtyř afghánských provincií.

2.4 Současní čelní představitelé

Po stažení spojeneckých vojsk a znovu převzetí moci Talibanem v září 2021 došlo k vyhlášení Islámského emirátu Afghánistán a transformaci organizace čímž se její organizační struktura změnila. V současnosti je vůdce hnutí současně i úřadujícím prezidentem emirátu. Dále je ve vedení státu premiér a tři vicepremiéři viz obrázek 5.

Obrázek 4 Hibatullah Akhundzada¹³

Prezidentem nové vlády se stal Mawlawi¹² Hibatullah Akhundzada, který je vůdcem Talibanu od roku 2016, kdy nahradil Mullaha Akhtara Mohammada Mansoura, který byl zabit v Pákistánu při leteckém úderu USA. V 80. letech byl stejně jako Mullah Omar zapojen do odboje proti Sovětskému svazu. V 90. letech byl nejvyšším soudcem soudu Šarija. Je nositelem titulu Amir al – Mu‘minin.

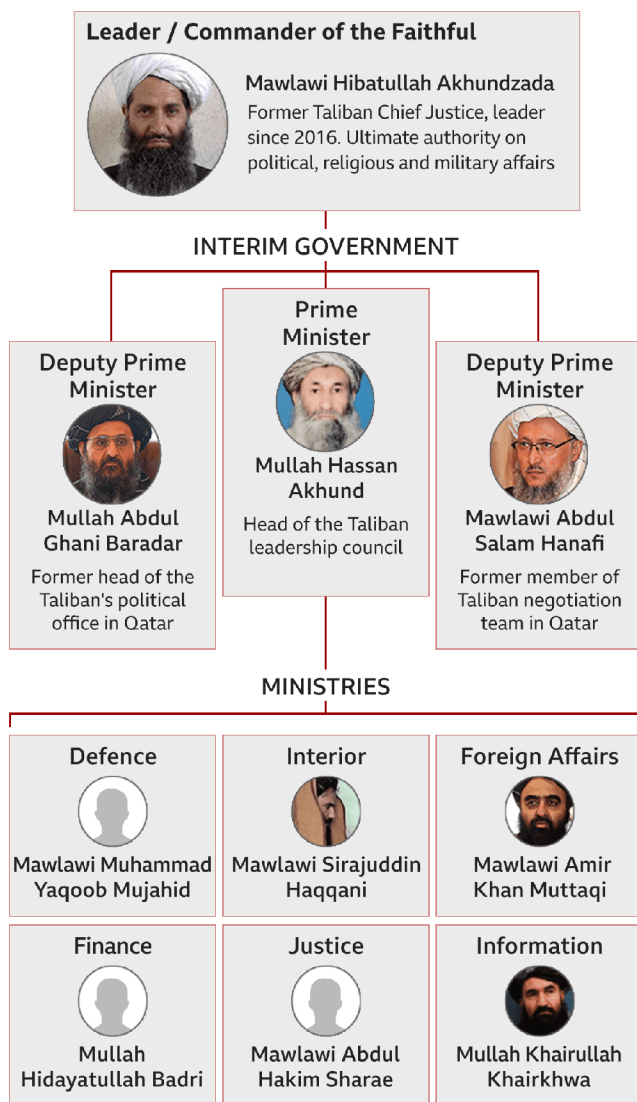
Premiérem byl ustanoven Mullah Mohammad Hassan Akhund je jedním ze zakladatelů hnutí Taliban. Je dlouholetým vrcholným představitelem vůdcovské rady. V období první vlády Talibanu zastával funkci vicepremiéra a ministra zahraničních věcí.

https://www.reddit.com/r/coolguides/comments/pf757x/the_organisational_structure_of_the_taliban/

¹² Titul vysoce vzdělaných Islámských učenců, absolventů Madrass.

¹³ Zdroj: Hibatullah Akhundzada. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Hibatullah_Akhundzada#/media/File:Hibatullah_Akhundzada.jpg

Taliban: Key leaders

Images: Getty Images, Taliban, US government handout

Obrázek 5 Nová vláda Afghánistánu¹⁴

100 nejvlivnějších osob světa pro rok 2021.

2. vicepremiér je Mawlawi Abdul Salam Hanafi. U hnutí Taliban působí od doby jeho vzniku. V období první vlády Talibanu působil ve funkci ministra školství a přednášel na Kábulské univerzitě. Byl členem vyjednávací komise Talibanu v Kataru. Mezi Táliby je znám jako „Aalim e Deen“ (učenec víry).

1. vicepremiér je Mullah Abdul Ghani Baradar. Je také jedním ze spoluzakladatelů hnutí Taliban. V období války proti Sovětskému svazu působil v Omarově Mudžahedinské skupině jako jeho zástupce. Během první vlády v Afghánistánu zastával celou řadu vysokých funkcí, od guvernéra provincie až po zástupce ministra obrany. V letech 2010–2018 byl uvězněn v Pákistánu, kvůli snaze o tajné mírové rozhovory s Afghánskou vládou. V roce 2018 byl na žádost USA osvobozen a následně byl jmenován zástupcem vůdce Talibanu a vedoucím politické kanceláře Talibanu v Kataru. V září 2021 byl dokonce americkým časopisem Time zařazen mezi

¹⁴ Zdroj: Afghanistan: A new order begins under the Taliban's governance. *Bbc.com* [online]. USA: The BBC, 2021 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-58495112>

3. vicepremiér je Mawlawi Mohammed Abdul Kabir. V období první vlády Talibanu působil ve funkci ministra školství premiéra Afghánistánu. Zároveň působil ve funkci zástupce předsedy Nejvyšší rady Afghánistánu. V roce 2010 byl zadržen v Pákistánu, krátce po zatčení Baradara. Později byl propuštěn.

2.5 Vojsko – politický vliv v oblasti

V době války (2001–2021) byly skupiny bojovníků řízeny Radou (Rahbari Shura) skrze polní velitele. Vojská komise jmenovala stínové guvernéry a polní velitele v každé z třiceti čtyř afghánských provincií. Rada dohlížela na devět ministerstev a tři správní orgány, jejichž prostřednictvím Taliban řídil stínovou vládu.

V současné době, po opětovném převzetí vlády Talibanem, dochází k transformaci skupin bojovníků do ucelených skupin a pomalu se formují nové Afghánské ozbrojené síly. Nová vláda zavedla opětovně právo Šaría, ale v jeho výkladu a vymáhání byly učiněny ústupky, zejména s ohledem na zajištění chodu nově vyhlášeného Emirátu, např. bankovníctví, letecká doprava, ozbrojené síly apod. Nová vláda se také snaží upevnit pozici na mezinárodním poli a vystupovat jako solidní partner a garant pro zajištění míru a pořádku v oblasti. Tyto snahy jsou ovšem v kontrastu se zprávami o vnitrostátním dění v Afghánistánu. Důvěryhodně pak už vůbec nepůsobí vytvoření vojenské sebevražedné jednotky v rámci ozbrojených sil¹⁵.

¹⁵ Zdroj: Taliban to recruit suicide bombers for Afghanistan's armed forces to fight local chapter of IS. *Independent.co.uk* [online]. Velká Británie: The independent, 2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/asia/south-asia/taliban-army-suicide-bombers-recruitment-b1988551.html>

3. FINANCOVÁNÍ

Požadavky na financování činnosti Talibanu se v období bojů proti koalickým jednotkám v letech 2001–2021 a v současnosti, po opětovném – získání kontroly / nadvlády nad celým jeho územím, významně liší. Zatímco v době bojů se jednalo převážně o vyplácení odměn / platů bojovníkům a polním velitelům, v současné době jsou požadavky na finanční prostředky dalekosáhle vyšší z důvodu financování potřeb pro zajištění státní správy a samosprávy, bezpečnostních složek a nově budované armády.

3.1 Obchod s narkotiky

Ze statistik OSN vyplývá, že Taliban na své operace, v období před opětovným získáním nadvlády nad celou zemí, potřeboval ročně zhruba 800 milionů dolarů. Hlavním zdrojem příjmů Talibanu je především pěstování makovic a obchod s opiem a heroinem. Zpráva OSN z roku 2018 odhaduje, že jeho příjmy z tohoto nelegálního obchodu s drogami dosáhly za rok 2018¹⁶ výše přibližně 400 milionů dolarů.

3.2 Zahraniční podpora

Z poskytování finanční pomoci Talibanu byly zejména z úst amerických představitelů obviňovány země jako Pákistán, Írán a Rusko. Tato tvrzení se ovšem nepodařilo nikdy spolehlivě podložit a nařčené země tyto obvinění vždy kategoricky odmítly.

Za jedny z největších podporovatelů jsou ale považováni také anonymní přispěvatelé, občané Pákistánu a zemí Perského zálivu jako Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty a Katar. Přestože to nelze zcela přesně odhadnout, předpokládá se, že tyto finanční příjmy tvoří značnou část příjmů Talibanu. Podle odborníků by to mohlo být až 500 milionů dolarů ročně.

¹⁶ Zdroj: UN report S/2019/481. *United Nations* [online]. USA, 2019 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://undocs.org/s/2019/481>

3.3 Únosy osob

Velice často využívaným zdrojem příjmu je vydírání spojené s únosy osob. Nejčastěji se terčem únosů stávají humanitární pracovníci nebo novináři. Výnosy za životy těchto osob se počítají v milionech dolarů, nicméně data v této oblasti nejsou oficiálně dostupná. Jako vhodný příklad v této oblasti se nabízí jeden, který je v České republice dobře znám. Není sice jednoznačně potvrzena příslušnost únosců, ale daný případ je dostatečně ilustrativní. V březnu 2013 byly v Pákistánské provincii Balúčistán uneseny dvě Češky Hana Humpálová a Antonie Chrástecká. Za jejich propuštění bylo nejprve požadováno propuštění v USA vězněné Pákistánské lékařky Afíji Siddíkiové. Svobody se nakonec po dlouhém vyjednávání vedeném tureckou nevládní humanitární organizací IHH (İHH İnsani Yardım Vakfı) dočkali v březnu 2015. V únoru roku 2016 pak zveřejnil týdeník Respekt uniklou utajovanou informaci, že Česká republika zaplatila za svobodu českých občanek 6 milionů amerických dolarů (přibližně 150 milionů Kč). Tuto informaci následně potvrdil prezident Miloš Zeman.

3.4 Ostatní zdroje

Příjmy Talibanu v období války úzce souvisely s počtem ovládaných provincií a jejich charakteru. V příhraničních provinciích tvořil největší příjem výběr celních a hraničních poplatků, v provinciích s ložisky nerostného bohatství zase převážnou část tvořily daně z těžby nerostných surovin. Dále pak na svém území vybíral daně z pěstování makovic ale také vydíráním místních podniků. Zpráva OSN z roku 2020¹⁷ uvádí, že Taliban má stále silné vazby také na al – Káidu. Taliban poskytuje al – Káidě ochranu výměnou za finance a výcvik. Al – Káida má v Afghánistánu až šest set bojovníků.

¹⁷ Zdroj: UN report S/2020/53. *United Nations* [online]. USA, 2020 [cit. 2021-12-16]. Dostupné z: <https://undocs.org/S/2020/53>

4. VYBAVENÍ A ZPŮSOB BOJE

4.1 Výstroj

Příslušníci Talibanu neměli v minulosti zavedenou žádnou standardní uniformu. Jeho příslušníci byli oblečeni do tradičních místních oděvů, což fakticky znemožňovalo jejich identifikaci. Díky tomu se dokázali bez problému infiltrovat do davů osob na tržnicích nebo do jiných vysoce frekventovaných míst, stejně jako do blízkosti spojeneckých jednotek. To bylo nezbytné pro úspěšné plnění zejména sebevražedných útoků, ale i při infiltraci za účelem získání zpravodajských informací.

V průběhu let se někteří příslušníci Talibanu začali oblékat i do různých druhů získaných / ukradených uniforem, zejména uniforem Afghánské armády, ale výjimkou nebyly zejména výstrojní součástky USA a zemí NATO, působících v oblasti. Po odchodu amerických jednotek z Afghánistánu zůstalo v zemi velké množství materiálu, výstroje a výzbroje všeho druhu. Další nezanedbatelný zdroj uniforem byla Afghánská armáda, která se během několika dní rozpadla. Krátce po odletu posledního amerického evakuačního letadla dne 31. srpna 2021 se do médií dostaly záběry¹⁸ příslušníků hnutí Taliban, kteří se procházejí po letištních hangárech, které ještě před pár hodinami patřily armádě USA. Oblečení přitom byli v kompletních moderních amerických uniformách včetně doplňků, přileb s příslušenstvím, balistické ochrany a taktických vest.

4.2 Výzbroj

Taliban získával zbraně z různých zdrojů. Při útocích na afghánské vojenské základny, policejní stanice nebo při vítězných střetech s elitními afghánskými jednotkami. Získával tak dokonce i sofistikované systémy, jako například noční vidění nebo americká vozidla HUMVEE, kterými byly tyto jednotky vybaveny americkou armádou.

¹⁸ Zdroj: Taliban Terrorists Wear Full US Military Uniforms & Gear; Inspect America's Arsenal. *Republicworld.com* [online]. Indie: Republic world, 2021 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: <https://www.republicworld.com/world-news/rest-of-the-world-news/watch-taliban-terrorists-wear-full-us-military-uniforms-and-gear-inspect-americas-arsenal.html>

Obrázek 6 Kořistní DP – 28 Děktarjev¹⁹

granát RPG – 7, kulometry DŠK a PKT a různé druhy protitankových a protipěchotních min. Dále pak minomety malých a středních ráží (často vezené na vozidlech) a menší neřízené rakety různých velikostí. Ze zbraní české výroby lze narazit na Sa vz. 58, UK vz. 59 a pistole CZ vz. 52, 82 a 75. Zbraně, kterými Taliban disponuje, jsou srovnatelné s těmi, jaké používá i afghánská armáda. Ve velké míře bylo využito také vyžito trhavin, zejména domácí výroby.

Zvláště oblíbeným a hojně používaným prostředkem boje se staly improvizované výbušné systémy (dále IED), které se osvědčili v bojích v Iráku. IED mají na svědomí asi 55% celkových amerických ztrát na území Afghánistánu a vybrali si svou daň i u příslušníků Armády České republiky (dále AČR).

Zbraně proudily do Afghánistánu také z Pákistánu, Íránu a velice často přímo od afghánských sil, odkud se skrze infiltrované bojovníky zbraně kradly. Na Afghánském bojišti se bylo možné setkat se zbraněmi z celého světa a mnohdy se jednalo i o staré válečné zbraně z dob druhé světové války. Nejvíce zastoupené však stále jsou zbraně sovětské provenience, které jsou v tomto regionu hojně rozšířeny z doby války se Sovětským svazem.

Zejména jde o dobře známé útočné pušky AK – 47 a AK – 74, ruční protitankový

¹⁹ Zdroj: Vlastní

4.3 Technika

Na počátku války v Afghánistánu byla výzbroj Talibanu převážně ruské provenience, ale v její výzbroji se nacházely zbraně z celého světa. V případě techniky provozované Talibanem tomu ale bylo zcela odlišně, protože Afghánistán je členitou zemí s množstvím vysokých pohoří a skalních masivů, ale také bezpočtem údolí, kterými se proplétají úzké a po úbočí skal vedoucí cesty. Náklady na provoz, údržbu a opravy standardní těžké vojenské techniky v těchto podmínkách jsou vysoké. Manévrování s touto technikou je ve zdejších podmínkách také velice složité, mnohdy nemožné. Již v období prvního obsazení Afghánistánu začal Taliban, stejně jako mnohé další podobné organizace, používat ve velkém počtu civilní nepancéřovaná kolová vozidla typu pick-up, která umožňovala rychlé přesuny bojovníků a vysokou schopnost manévru i v podmínkách omezeného prostoru. Nejoblíbenějšími a nejrozšířenějšími se staly zejména vozy značky Toyota. Ta se stala dokonce tak oblíbenou a rozšířenou, se že stala podobným fenoménem jako útočná puška AK – 47. Toyota Hilux a AK – 47 je v Afghánistánu všude. „*V minulosti jste v mnoha válkách viděli jakousi symbolickou zbraň: dlouhý luk v Agincourtu, helikoptéru Huey ve Vietnamu a myslím, že nákladní automobil Hilux v Afghánistánu v rukou Talibanu byl stejně významnou a ikonickou zbraní jako tyto.*“²⁰ řekl o Hiluxu zpravodaj BBC v Kábulu David Loyn, který viděl, jakým způsobem používal Taliban Hilux v 90. letech.

Tato vozidla si bojovníci Talibanu začali upravovat podle svých potřeb. Vznikly tak různé, dnes již dobře známé, modifikace s montážemi pro těžké kulometry, protiletadlové komplety, bezzákluzová děla, odpaliště raket a minomety.

Firma Toyota čelila mnoha nařčením z prodeje svých automobilů extrémistickým a teroristickým skupinám, které vždy odmítala. Způsob získávání vozidel tohoto typu teroristickými skupinami po celém světě se alespoň částečně podařil odhalit v roce 2014, kdy se na propagačních záběrech Sírské teroristické

²⁰ Zdroj: This one Toyota pickup truck is at the top of the shopping list for the Free Syrian Army — and the Taliban. *Theworld.org* [online]. USA: Theworld, 2014 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://theworld.org/stories/2014-04-01/one-toyota-pickup-truck-top-shopping-list-free-syrian-army-and-taliban>

organizace ISIS objevilo americké vozidlo Ford F250, které mělo stále na dveřích reklamní nápisy americké instalatérské firmy z Texasu, včetně telefonního čísla.²¹ Bylo zjištěno, že původní majitel auto prodal firmě, která ho následně prodala v aukci. Vozidlo bylo následně odesláno kupujícímu. Přes další prodejce se pak podle všeho dostalo do rukou teroristů. Předpokládá se proto, že Taliban při obstarávání vozidel postupuje obdobným způsobem.

Obrázek 7 Americký Ford F250 ve službách ISIS²²

4.4 Nová výzbroj a technika

Po odchodu USA a koaličních vojsk z Afghánistánu zůstalo na jeho území obrovské množství zbraní, vojenské a jiné techniky a dalšího materiálu, který se tak dostal do rukou Talibanu. Největší část takto získaného vybavení tvoří přitom materiál, kterým byly spojenými státy americkými vybaveny a zásobovány jednotky afghánské armády. Část tohoto materiálu byla sice zničena

²¹ Zdroj: How did a Texas plumber's truck end up with Syrian rebels? *csmonitor.com* [online]. USA: csmonitor, 2014 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.csmonitor.com/USA/2014/12/17/How-did-a-Texas-plumber-s-truck-end-up-with-Syrian-rebels>

²² Zdroj: Plumber's old truck spotted in ISIS. *Nypost.com* [online]. USA: New York Post, 2015 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://nypost.com/2015/12/13/texas-plumber-files-lawsuit-after-isis-was-seen-using-his-truck/>

nebo poškozena při bojích afghánské armády a Talibanu, jeho množství ale i přesto zůstává obrovské.

Již v roce 2017 zveřejnil Úřad vlády Spojených států pro odpovědnost (GAO) zprávu²³ o Vybavení pro afghánskou armádu a bezpečnostní síly financované USA v letech 2003–2016. Z této zprávy jasně vyplývá, že objem materiálu, který po sobě zanechala poražená afghánská armáda, je obrovský. Zpráva materiál dělí do 6 ti základních kategorií, které následně v přílohové části konkretizuje.

Základní skupiny a objemy materiálu poskytnutého USA Afgháncům (ozbrojené síly i bezpečnostní složky) jsou následující:

➤ Komunikační zařízení	162 643 ks
➤ Vozidla	75 898 ks
➤ Zbraně	599 690 ks
➤ Zařízení na likvidaci výbušnin / IED	29 861 ks
➤ Zpravodajské, sledovací a průzkumné vybavení	16 191 ks
➤ Letadla	208 ks

Materiál, který byl dodán do Afghánistánu v letech 2017–2021 a který byl v zemi zanechán při stažení koaličních vojsk ze země, nebyl doposud přesně vyčíslen a zveřejněn. Taliban se však zmocnil dostatečného množství materiálu, který mu poskytuje odrazový můstek pro vybudování vlastních ozbrojených sil, což už také v minulém roce jasně deklaroval. Před nedávnem Taliban oznámil výstavbu „Velké armády“, přičemž má v úmyslu zapojit do její stavby i vojáky sloužící v bývalé afghánské armádě. Z tohoto důvodu byla těmto vojákům nabídnuta „amnestie“²⁴.

²³ Zdroj: Afghanistan Security. *U.S.-Funded Equipment for the Afghan National Defense and Security Forces* [online]. USA: U.S. Government Accountability Office, 2017 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: https://www.openthebooks.com/assets/1/6/GAO_Report_-_Afghanistan_Equipment1.pdf

²⁴ Zdroj: Taliban to create Afghanistan 'grand army' with old regime troops. *aljazeera.com* [online]. Katar: Al Jazeera Media Network, 2022 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/22/taliban-create-grand-army-afghanistan-old-regime-troops>

4.5 Taktika boje

Pro Taliban, stejně jako pro další podobné teroristické skupiny je příznačný guerillový/partyzánský způsob boje. To je dáno zejména jeho výzbrojí a počty bojovníků. Jak již bylo zmíněno, jako častý prostředek bylo využíváno systému IED v jeho různých podobách (ukryté v zemi, ukryté a vezené ve vozidle, vezené na motorce atd.). IED se do Afghánistánu rozšířil z bojiště v Iráku, kde se velice často vyskytoval ve formě směrových náloží, které probíjeli obrněná vozidla z boku. To bylo dáno tím, že v Iráku se pohybovaly americké patroly z větší části po zpevněných komunikacích a jejich skryté umístění pod vozovku, vyjma propustí pod vozovkou bylo takřka nemožné.

V Afghánistánu je naproti tomu většina cest nezpevněných, což umožňovalo zakopat IED přímo pod vozovku a směrové nálože se proto v hojné míře nepoužívali. Terén je zejména v horských oblastech značně členitý a počet přístupových cest je proto velice omezený, což ve své podstatě výběr místa pro nastražení IED zjednodušuje. IED mohou být odpalována mechanicky, najetím na spouštěcí mechanismus nebo na dálku dráty, ale dokonce i mobilními telefony. Velké množství útoků pomocí IED bylo Talibanem zaznamenáno na video. Tato videa následně sloužila jako náborový materiál, sloužila jako prostředek propagandy a také jako zpravodajský materiál. Taliban prováděl analýzy činnosti jednotek v reakci na napadení a přizpůsoboval operativně svoji taktiku boje. Zpočátku nebylo ojedinělé, že nedlouho po výbuchu prvního IED došlo k explozi dalšího (sekundárního IED) v době, kdy vojáci ze zasažené jednotky sesedli z vozidel a zajišťovali perimetr, nebo když na místo dorazili zdravotníci a posily z QRF (Quick reaction team). V takových případech byly ztráty obvykle vysoké. Místo incidentu bylo navíc mnohdy ostřelováno palbou z ručních zbraní.

Dalším, často se vyskytujícím způsobem napadání spojeneckých jednotek bylo ostřelování spojeneckých základů mobilními minomety, raketami z improvizovaných odpališť a ručních zbraní. I když tato činnost nedosahovala významných úspěchů a její účinky byly spíše psychologického rázu, byla tato značně rozšířena. Vést účinný boj proti tomuto druhu útoků bylo velice obtížné., Stejně jako v jiných případech využíval Taliban civilního obyvatelstva jako štítu

před spojeneckou odezvou a odpaliště raket nebo postavení mobilního minometu (na vozidle Hilux apod.) se obvykle nacházelo v obydlené oblasti. To prakticky znemožňovalo účinně zasáhnout, protože útoky byly krátké a QRF vyslaná na místo odpalu už nikoho nenašla.

Hojně používaným a rozšířeným způsobem boje Talibanu byli sebevražední útočníci. Jejich obvyklým cílem útoku byla místa s vysokou koncentrací lidí, kam je snadné se infiltrovat. Tímto způsobem bylo zabito mnoho koaličních vojáků, protože sebevrahům se obvykle podaří dostat se do těsné blízkosti koaličních jednotek, ale i jednotek afghánské policie a armády. Smutným příkladem takového útoku je, pro Českou republiku a AČR, datum 8. července 2014. Tohoto dne byli zabiti čtyři příslušníci AČR, pátý zemřel na následky zranění po převozu do Ústřední vojenské nemocnice Praha dne 14. července 2014. Tyto útoky, kromě vojenských ztrát, mají na svědomí také obrovské množství civilních obětí. Sebevražední útočníci ale mnohdy nebyli pouze bojovníci Talibanu / dobrovolníci. Velice často se jednalo o lidi, kteří byli Talibanem vydíráním a únosy členů rodiny donuceni ke spáchání těchto činů.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že významnou, ne však na první pohled zřejmou metodou Talibanu používanou v boji proti spojeneckým jednotkám, bylo vyvolání všeobecného pocitu strachu mezi civilním obyvatelstvem (Teror). Toho bylo dosahováno zejména prostřednictvím vražd představitelů místních samospráv, civilistů a mnohdy i celých rodin, které byly obviněny z kolaborace se spojenci nebo z porušení náboženských zásad / práva Šaría. Cílem této činnosti bylo přinutit civilní obyvatelstvo, aby žádným způsobem nepomáhalo koaličním jednotkám a upevnění pozice Talibanských kleriků. Svým počínáním si ovšem Taliban mezi místními vytvořil také řadu odpůrců, zejména z řad příbuzenstva zavražděných lidí, kteří tak začali skrytě působit proti Talibanu. Velmi často se tak stávalo, že byly spojenecké jednotky již v předstihu místními obyvateli varovány, že na cestě je nastražené IED nebo že se v oblasti pohybují příslušníci hnutí Taliban. Na základě takových informací bylo následně možné měnit osy přesunu patrol, jejich složení a také plánovat operace proti bojovníkům hnutí nebo provádět operace s cílem likvidace nebo zadržení zájmových osob, zejména vůdců a polních velitelů Talibanu.

5. SOUČASNOST A BUDOUCNOST

5.1 Stažení koaličních jednotek

Taliban se do přímých mírových rozhovorů s USA zapojil již v roce 2018. V únoru 2020 uzavřely obě strany mírovou dohodu, která na straně jedné zavazovala USA ke stažení vojsk z Afghánistánu a na straně druhé Taliban k tomu, že zabrání možným hrozcím útokům na americké síly. Taliban se taktéž zavázal, že nedovolí al-Káidě nebo kterýmkoliv jiným ozbrojeným skupinám provádět jakékoliv akce v oblastech, které organizace kontroluje, a bude i nadále pokračovat v mírových rozhovorech.

Navzdory důvodným obavám afghánských vládních představitelů, kteří poukazovali na zranitelnost afghánské vlády bez mezinárodní podpory, oznámil nový americký prezident Joe Biden v dubnu 2021, že všechny americké síly opustí zemi do dvacátého výročí útoku na Světové obchodní centrum (WTC) v New Yorku, tedy do 11. září 2021. Nejzazší termín stažení jednotek byl přitom stanoven na 31. srpna 2021.

V rámci plánování ukončení vojenské přítomnosti v zemi se NATO začalo zabývat také otázkou, jak zabezpečit kontinuitu výcviku afghánských bezpečnostních a ozbrojených složek. Vyjádření Generálního tajemníka NATO Jense Stoltenberga to jednoznačně potvrdilo. "Hledáme možnosti, jak můžeme zajistit výcvik afghánských bezpečnostních sil mimo zemi, zejména jednotek pro speciální operace. Na tom nyní pracujeme"²⁵. Stoltenberg zároveň potvrdil, že výcvik měl být i nadále financován spojenci. Tento postup byl zvolen proto, aby vynaložené miliardy dolarů a dlouhých 20 let bojů a snah o vybudování demokratické vlády v Afghánistánu nebyly zbytečné. Jak již dnes víme, nic z toho se nakonec nestalo.

Dne 15. srpna 2021 vstoupil Taliban do Kábulu. V ten samý den uprchnul do zahraničí afghánský prezident Ashraf Ghani a USA zahájili evakuaci své ambasády. Stahování a evakuace byla velice chaotická a byla provedena

²⁵ Zdroj: Stahování z Afghánistánu pokračuje. NATO chce Afghánce dál cvičit v Kataru. *Natoactual.cz* [online]. Ostrava, 2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://www.natoactual.cz/zpravy/afghanistan-nato-armada-katar-mise-taliban.A210618_165817_na_zpravy_m00

na poslední chvíli. Vlády celého světa tak v posledních chvílích organizovali na rychlo letecké mosty, kterými ze země evakuovali své občany a afghánské spolupracovníky a jejich rodiny. 16. srpna 2021, den po vstupu Talibanu do Kábulu už bylo Kábulské vojenské letiště zahlceno zoufalými Afghánci, kteří se snažili prchnout ze země.

Dne 27. srpna 2021 pak došlo u Kábulského letiště k poslednímu velkému teroristickému útoku na americké vojáky a místní obyvatele, kteří se snažili ze země uprchnout. Při dvou bombových útocích před kábulským letištěm bylo zabito 13 příslušníků amerických ozbrojených sil a nejméně 60 Afghánců. Krom 13 mrtvých příslušníků amerických ozbrojených sil bylo dalších 18 zraněno. Afghánské ministerstvo zdravotnictví následně upřesnilo, že více než 60 Afghánců bylo zabito a 140 zraněno. K útoku se překvapivě nepřihlásil Taliban, ale teroristická organizace ISIS – K.

ISIS – K je afghánskou regionální pobočkou skupiny Islámský stát. Je to nejextrémnější a nejnásilnější ze všech džihádistických militantních skupin, které působí na území Afghánistánu. Byla založena v lednu 2015.

Rekrutuje afghánské i pákistánské džihádisty, zejména přeběhlíky afghánského Talibanu, kteří nepovažují Taliban za dostatečně extrémní²⁶.

ISIS-K a Taliban jsou uprostřed své vlastní války proti sobě. Američané následně v reakci na atentát odpověděli sérií útoků bezpilotními drony na vytypované cíle a osoby ISIS-K. USA a Taliban se tak stali na chvíli jakýmsi spojenci.

Dne 30. srpna 2021, pouhých několik minut před půlnocí kábulského času odstartoval z kábulského letiště poslední americký C-17 Globemaster. Do bezpečí bylo v rámci evakuace, která byla označena za největší nebojovou evakuační operaci v historii americké armády, přepraveno asi 123 000 lidí. Od 14. srpna 2021 to bylo více než 79 000 civilistů, namačkaných po stovkách v masivních nákladových prostorech letadel.

²⁶ Zdroj: What Is the Islamic State Khorasan, a.k.a. ISIS-K?. *Nytimes.com* [online]. New York, USA: The New York Times, 2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2021/08/27/world/asia/who-isis-k-afghanistan.html>

5.2 Vítězství Talibanu

Vítězství Talibanu a zejména pak jeho rychlost byla pro mnoho lidí i o pro odborníky překvapující. Dokázali zvítězit a převzít kontrolu nad Afghánistánem bez letectva, bez těžkých zbraní a s jednotkami které měli pouze základní výcvik, přičemž stáli proti mnohem početnějším, dobře vybaveným a vycvičeným afghánským vládním silám podporovaným USA.

Učinili tak důležitý krok k dosažení svého vytyčeného cíle, kterým bylo vytvoření islámského emirátu řízeného podle práva Šaría. Taliban dokázal vzdorovat obrovské síle přes dvě desetiletí, začal se zmocňovat rozsáhlých území a znovu svrhl vládu v Kábulu v důsledku odchodu USA a společenství národů. Doslova se přehnali Afghánistánem, když 6. srpna získali nadvládu nad prvním velkým provinčním městem a už 15. srpna stáli u bran Kábulu. Už jen tento jejich rychlý postup vyvolal mnoho otázek.

Nikdo totiž nečekal, že by se afghánská armáda, podporovaná finančně i materiálně ze strany USA, mohla takto snadno rozložit bez známky vzdoru. Tento organizační rozklad byl přisouzen zejména špatné koordinaci jednotek v bojích, vážnou logistickou podpoře, kdy řadě jednotek docházelo střelivo a další materiál. Dalším důležitým faktorem byla infiltrace vládních jednotek přívrženci Talibanu, vysoká korupce, ale také dezerce. Některé zprávy dokonce poukazovali na to, že afghánská ani vláda nedokáže vyčíslit přesný počet vládních vojáků. Mnozí velitelé totiž počty svých vojáků záměrně uměle navyšovali a následně si za tyto neexistující vojáky ponechávali jejich platy, které přicházeli od vlády v Kábulu. Jednotky tak byly mnohdy vinou těchto lží a korupce již na počátku boje na takových počtech, které jejich operační nasazení vylučovali. Po připočtení ostatních faktorů jako například dezerce byl tak jejich odpor spíše bojem jednotlivců o holý život.

Pro Taliban tak nepředstavovali zásadní hrozbu a zpomalení. Tento jejich blesku rychlý postup donutil desetitisíce lidí k útěku ze svých domovů, mnoho z nich zamířilo do afghánské metropole Kábulu, jiní zamířili do sousedních zemí. Desetitisíce lidí se snažili vybrat z bankomatů svoje peníze, které potřebovali na cestu ze země.

Obavy lidí ze msty Talibanu vedli k celé řadě zoufalých činů. Jeden z nejvíce diskutovaných a mediálně prezentovaných aktů zoufalství se odehrál dne 16. srpna 2021, kdy se tři lidé pokusili připoutat k podvozku odlétajícího amerického letadla, které jako řada jiných evakovalo ze země na poslední chvíli svoje diplomaty, zaměstnance ambasády a také zbytky vojenských jednotek. Krátce po vzletu z výšky několika set metrů, tyto osoby z letadla spadly. V ten samý den bylo hlášeno, že dalších pět osob zahynulo, když byly ušlapány davem.

5.3 Vyhlášení emirátu a nová zahraniční politika

Dne 18. srpna 2021 vyhlásil Taliban založení Islámského emirátu Afghánistán²⁷. Taliban se vrátil k moci v Afghánistánu dvacet let od své porážky americkou armádou. Jeho návrat vyvolal obavy, že by mohlo dojít ke znovuzavedení stejně tvrdých pravidel jako v minulosti, zanedbávání poskytování základních životních potřeb a služeb obyvatelstvu a porušování lidských práv. Taliban ustanovil novou vládu a prohlásil zemi za „islámský emirát“. Nová vláda, složená pouze z mužů, je tvořena výhradně z vysokých představitelů Talibanu. Nová vláda se bude muset vypořádat s řadou výzev. Zejména půjde o získání mezinárodního uznání a stabilizaci ekonomiky země. Oba tyto úkoly spolu úzce souvisí a pro další směřování země v blízkém budoucnu jsou klíčové.

Taliban již zjistil důležitou věc, a to, že je snazší režim svrhnout, nežli ho následně řídit. Od doby vyhlášení Islámského emirátu usiluje o mezinárodní uznání. Představitelé Talibanu proto odletěli do různých zemí, aby se pokusili navázat vztahy se zahraničními vládami.

²⁷ Zdroj:Talibán: Bude tu šaría a hotovo. Hnutí vyhlásilo Islámský emirát, demokracii odmítá. *iprima.cz* [online]. Praha: CNN Prima News, 2021 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/taliban-bude-tu-saria-a-hotovo-hnuti-vyhlasilo-islamsky-emirat-demokracii-odmita-31882>

Obrázek 8 Afghánská vláda na konferenci v Oslo²⁸

Nová afghánská vláda se při své lednové návštěvě Osla²⁹ zavázala k opětovnému zpřístupnění vzdělání a práce pro dívky a ženy, což je významný rozdíl v porovnání s přístupem, praktikovaným v době jejich první vlády v Afghánistánu. Zároveň požádala o humanitární pomoc pro miliony Afghánců v nouzi.

²⁸ Zdroj: Taliban delegation to hold humanitarian talks in Norway. *Aljazeera.com* [online]. Katar: Aljazeera, 2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z:

<https://www.aljazeera.com/news/2022/1/21/taliban-to-hold-meeting-in-norway-next-week>

²⁹ Zdroj: Taliban leaders meet Western diplomats in Oslo to discuss Afghan human rights. *france24.com* [online]. Francie: France24, 2022 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z:

<https://www.france24.com/en/middle-east/20220124-taliban-leaders-meet-western-diplomats-in-oslo-to-discuss-afghan-human-rights>

6. SWOT ANALÝZA TERORISTICKÉ ORGANIZACE TALIBAN

V následující části jsem provedl SWOT analýzu teroristické organizace Taliban, jejímž cílem bylo odhadnout další možný vývoj organizace, ale i vliv jejího působení v celém regionu. Pro vytvoření co možná nejrealističtějšího obrazu analyzované organizace jsem sestavil pěti členný analytický tým složený z vojáků z povolání, příslušníků Armády České republiky, kteří se v průběhu dvacetiletého konfliktu všichni účastnili zahraniční operace na území Afghánistánu a mají s tak s danou problematikou osobní zkušenost.

6.1 Hypotetická východiska

Hypotéza I.:

Teroristická organizace Taliban se pozvolna přetransformuje na vládnoucí stranu a bude usilovat o navázání diplomatických vztahů s vyspělými státy světa, zejména USA a EU.

Hypotéza II.:

Teroristická organizace Taliban půjde cestou, kterou započala v období své první vlády, znovu zavede právo Šaría v jeho nejtvrďší podobě, Afghánistán se zcela uzavře okolnímu světu a stane se baštou mezinárodního terorismu.

6.2 Faktory matice SWOT

Při Stanovení základních faktorů pro analýzu vnitřního a vnějšího prostředí organizace byla použita metoda Brainstormingu.

Faktory působící ve vnitřním prostředí byly dle metody SWOT rozčleněny:

- Silné stránky (Strengths)
- Slabé stránky (Weaknesses)

Důležitost jednotlivých silných a slabých stránek byla stanovena pomocí metody párového srovnání, tzv. Fullerova trojúhelníku, nezávisle každým členem analytického týmu. Celkové výsledky týmového srovnávání silných a slabých stránek viz příloha 1 a 2. Na základě těchto výsledků, podle počtu získaných priorit, bylo následně pořadí jednotlivých silných a slabých stránek upraveno a vloženo do matice SWOT.

Tabulka 1: Párové srovnání – Fullerův Trojúhelník

	A	B	C	D	E	F	Počet priorit
A		A	A	D	A	A	4
B			B	B	B	B	4
C				C	E	F	1
D					D	F	2
E						E	2
F							2

Zdroj: Vlastní zpracování

Faktory ovlivňující organizaci z vnějšího prostředí byly dle metody SWOT rozčleněny:

- Příležitosti (Opportunities)
- Hrozby (Threats)

Pořadí identifikovaných příležitostí, dle úrovně přínosu, bylo určeno metodou týmového bodového hodnocení dle předem stanovené bodovací stupnice. Stejná metoda byla aplikována na stanovení pořadí hrozeb dle úrovně rizika. Celkové výsledky týmového hodnocení příležitostí a hrozeb viz příloha 3 a 4.

6.2.1 Silné stránky

Tabulka 2: Identifikace silných stránek vnitřního prostředí „S“ (Strengths)

	Silné stránky	Proč?
A	Obraz organizace, která porazila USA a NATO	Stažením koaličních jednotek získal Taliban mezi ostatními zeměmi, ale i organizacemi tohoto druhu vysokou a nezpochybnitelnou prestiž a zejména vážnost.
B	Mocenské postavení – atmosféra strachu	Obyvatelstvo je udržováno v nepřetržitém strachu a díky němu je ovládáno vůdcem Talibanu. V zemi panuje diktatura.
C	Podpora ze zahraničí	Značná část financí Talibanu pochází od štědrých podporovatelů z oblasti Perského zálivu, jako například Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty, Omán, Katar, Bahrain.
D	Nevázanost dohodami o lidských právech	Bojovníci Talibanu se neřídí žádnými moderními lidsko-právními dohodami, které zásadním způsobem omezují koaliční jednotky ve vedení bojové činnosti. Velká část útoků proti koaličním silám byla vedena z obydlených oblastí, kdy bylo civilní obyvatelstvo v podstatě využito jako živý štít.
E	Schopnost infiltrace	Bojovníci Talibanu jsou zejména díky pro-migračním politikám Evropských států schopni proniknout do Evropy, kde mohou získávat zpravodajské informace nebo provádět teroristické útoky. Problémem jsou zejména tzv. No go zóny, kde mizí, ale i se objevuje celá řada osob.
F	Zisk velkého počtu zbraní, vybavení a techniky po sažení USA a NATO	Po odchodu USA a NATO získal Taliban velké množství výzbroje, vojenského materiálu a techniky a významným způsobem tak zvýšil svoje operační možnosti.

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.2 Slabé stránky

Tabulka 3: Identifikace slabých stránek vnitřního prostředí „W“ (Weaknesses)

	Slabé stránky	Proč?
A	Ekonomická situace	V zemi neexistuje státem řízená ekonomika, například státem řízený systém daní apod., značná část obyvatel praktikuje výměnný obchod. Kupní síla obyvatelstva a jeho životní úroveň je velice slabá.
B	Nedostatečná / neexistující infrastruktura	Infrastruktura v Afghánistánu je takřka nulová. Má to přímou souvislost s ekonomickou situací země, její vládou, ale také přírodními vlivy. Afghánistán je totiž velice členitý s řadou nížin, hlubokých údolí ale i vysokých pohoří.
C	Nezkušenost s řízením celého státu	Taliban nemá s řízením státu zkušenosti. V období jeho první vlády se země v podstatě vrátila zpět do středověku.
D	Složení obyvatelstva	Afghánistán je z pohledu řízení velice složitou zemí. Obyvatelstvo je tvořeno různými etniky a kmeny a tyto mezi sebou soupeří. Mezi některými jde o nepřátelství.
E	Vzdělání obyvatelstva	Vzdělání obyvatelstva se za posledních 20 let velice zlepšilo, zejména díky koaličním vojskům. Byly otevřeny školy pro dívky. Celková úroveň vzdělanosti obyvatelstva je ovšem velice malá.
F	Průmysl a zemědělství	Díky takřka neexistující infrastruktuře je rozvoj zemědělství, ale i těžba nerostných surovin značně problematická. Převládá proto obchod narkotiky. V minulosti přitom byl Afghánistán předním vývozcem granátových jablek.

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.3 Příležitosti

Tabulka 4: Identifikace příležitostí vnějšího prostředí „O“ (Opportunities)

	Příležitosti	Proč?
A	Otevřenost mezinárodního společenství k jednání	Mezinárodní společenství je ochotno s Talibanem začít jednat. O tom svědčí i první oficiální návštěva vládnoucího hnutí Taliban v Norsku, kam byli oficiálně pozváni a kam 23. 1. 2022 skutečně přiletěli.
B	Stabilizace společnosti	Odstranění napětí / nesnášenlivosti mezi kmeny a etniky. Upevnění pozice státní správy a samosprávy, Vytvoření a zabezpečení funkce bezpečnostních složek státu.
C	Odvedení pozornosti od aktivit organizace	Pod závojem míru a státotvornosti se může Taliban začít opět plánovat a připravovat teroristické akce po celém světě. Zejména v Evropě, kam se během migrační vlny infiltrovala celá řada sympatizantů hnutí.
D	Odebrání statutu teroristické organizace	Odebrání tohoto statusu není otázkou krátké doby, ale mnoha let. Taliban musí prokázat své schopnosti vládnout zemi, stejně tak jako začít respektovat základní lidská práva.
E	Rozvoj země	Afghánistán potřebuje provést celou řadu reforem. Zejména pak reformu státní správy a samosprávy, bankovníctví a národního hospodářství, s cílem zabezpečit obyvatelstvu základní životní potřeby.

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.4 Hrozby

Tabulka 5: Identifikace hrozeb vnějšího prostředí „T“ (Threats)

	Hrozby	Proč?
A	ISIS	Na území Afghánistánu se přesunula část bojovníků ISIS ze Sýrie a provádí v zemi teroristické akce vůči Talibanu a civilnímu obyvatelstvu. Aktivní byla zejména v období stahování koaličních vojsk v srpnu 2021. Tuto bezpečnostní hrozbu je třeba bezpodmínečně odstranit pro dosažení bezpečí obyvatelstva a stabilizace země.
B	Hrozba nové občanské války	Pokud se nepodaří odstranit mezi-etnické a kmenové třecí plochy, můžou se lokální konflikty stát spouštěčem občanské války.
C	Západní sankce	Ze strany mezinárodního společenství byla zemi po převzetí moci Talibanem omezena humanitární pomoc a zmražena bankovní konta. Nedostatek základních životních potřeb může vyvolat celospolečenské nepokoje a přerůst v občanskou válku.
D	Orientace na obchod s narkotiky	Obchod s narkotiky činí společně s dary od podporovatelů největší příjmovou položku Talibanu. Evropa a USA bude při společných jednáních o spolupráci velice pravděpodobně vyžadovat omezení / zastavení této produkce. Výpadek tohoto příjmu by ale mohl způsobit významné problémy na příjmové straně.
E	Sekularizace společnosti	Odklon obyvatelstva od náboženství, jako vedlejší produkt pokroku a modernizace, přístupu k informacím a technologiím. Sekularizací by mohlo dojít ke ztrátě vlivu Talibanu.

Zdroj: Vlastní zpracování

6.3 Matice SWOT

Tabulka 6: Matice SWOT – dle provedeného hodnocení faktorů

		Silné stránky		Slabé stránky	
SWOT		1	Obráz organizace, která porazila USA a NATO	1	Nedostatečná / neexistující infrastruktura
		2	Mocenské postavení – atmosféra strachu	2	Vzdělání obyvatelstva
		3	Nevázanost dohodami o lidských právech	3	Složení obyvatelstva
		4	Zisk velkého počtu zbraní, vybavení a techniky po sažení USA a NATO	4	Průmysl a zemědělství
		5	Podpora ze zahraničí	5	Nezkušenost s řízením celého státu
		6	Schopnost infiltrace	6	Ekonomická situace
Příležitosti	1	Otevřenost mezinárodního společenství k jednání	SO strategie (strategie využití)	WO strategie (strategie hledání)	
	2	Odvedení pozornosti od aktivit organizace			
	3	Rozvoj země			
	4	Stabilizace společnosti			
	5	Odebrání statutu teroristické organizace			
Hrozby	1	Orientace na obchod s narkotiky	ST strategie (strategie konfrontace)	WT strategie (strategie vyhýbání)	
	2	Západní sankce			
	3	ISIS			
	4	Sekularizace společnosti			
	5	Hrozba nové občanské války			

Zdroj: Vlastní zpracování

6.4 Provedení analýzy – výpočet matice SWOT

Na základě provedeného kvantitativního vyhodnocení matice SWOT viz tabulka 7 a příloha 5, kdy výsledná bilance vnitřních a vnějších faktorů je 0,05, jsem dospěl k závěru, že matice SWOT je funkční a má dobrou vypovídající hodnotou, což poskytuje kvalitní základ pro tvorbu potenciálních možných strategií, které by Taliban mohl v budoucnu využít. Vytvořením a výběrem nejvhodnější strategie bude současně odpovězeno na stanovené hypotézy a současně dosaženo cíle této práce – stanovit další možný vývoj teroristické organizace Taliban a její vliv.

Tabulka 7: Celková bilance matice SWOT

Úroveň	Bilance	Výsledek
Interní	Silné a slabé stránky	0,125
Externí	Příležitosti a hrozby	-0,075
Celková bilance		0,05

Zdroj: Vlastní zpracování

6.5 Formulace strategií pro jednotlivé kvadranty matice SWOT

6.5.1 Strategie využití (SO)

Kombinace faktorů S1, S3, O1, O3

Taliban bude chtít využít silného postavení a obrazu organizace, která porazila USA a NATO pro vyjednávání na mezinárodním poli. Jejich hlavním zájmem bude získat finanční prostředky pro rozvoj táhlým konfliktem poznamenané země. Toto vítězství bude mít pravděpodobně také vliv na ochotu podporovatelů organizace se na této podpoře i nadále podílet a může dojít k nárůstu podporovatelů a objemu poskytnutých darů.

Kombinace faktorů S3, S5, O1, O2

Příliv podporovatelů a finančních prostředků dovolí organizaci financování teroristických aktivit v zahraničí. Díky současné otevřenosti mezinárodního společenství může dojít k částečnému otupění ostražitosti vůči aktivitám Talibanu a jeho příslušníkům, kteří se dokázali infiltrovat do Evropy během migrační vlny. Zároveň dostatek financí dovolí vyslat další bojovníky do zájmových zemí.

Kombinace faktorů S1, S2, O1, O3

Taliban využije svého silného postavení jakožto organizace, která vyhrála válku a současně otevřenosti mezinárodního společenství k dalším jednáním s cílem získat mezinárodní uznání, finanční podporu a odblokovat Afghánské bankovní účty. To umožní organizaci upevnit mocenské postavení v zemi a nastartovat její rozvoj.

6.5.2 Strategie hledání (WO)

Kombinace faktorů W1, W6, O1, O3, O4

Investice by měli být zaměřeny na vybudování infrastruktury země, která je důležitá zejména pro průmysl a zemědělství, umožní dopravní obslužnost a rozvoj celého regionu, což kladným způsobem přispěje ke stabilizaci celé společnosti. Je pravděpodobné, že Taliban bude pokoušet zajistit potřebné finanční zdroje kladením požadavků vůči Evropě a USA. Stejně tak, jak to učinil v případě zajištění práv ženám.

Kombinace faktorů W3, W4, W6, O3, O4

Je třeba zvýšit vzdělanost obyvatelstva, zejména ženské části společnosti. To umožní rozvoj průmyslu a zemědělství, ale tento krok bude mít kladný vliv na celkový rozvoj země a stabilizaci společnosti.

6.5.3 Strategie konfrontace (ST)

Kombinace faktorů S1, S3, S6, T2, T3

Díky silné pozici po vítězství nad USA a NATO a zisku velkého množství zbraní, munice, techniky a materiálu je hrozba střetu s ISIS spíše nepravděpodobná. Díky štědrosti podporovatelů ze zahraničí nejsou sankce mezinárodního společenství pro Taliban až tak zdrcující.

Kombinace faktorů S2, S4, T4, T5

Taliban vládne na ovládaném území nelítostně. Právo Šaría je tvrdě vymáháno a prohřešky důsledně vymáhány. Tím je eliminován sebemenší odklon od víry. Taliban započal krátce po nástupu k moci s odzbrojením civilního obyvatelstva. Tím bude dosaženo upevnění jeho mocenské pozice a zároveň omezena hrozba ozbrojeného vnitro – společenského konfliktu.

6.5.4 Strategie vyhýbání (WT)

Kombinace faktorů W2, T1, T4

Ekonomická situace země není dobrá. Po skončení války byly na zemi uvaleny humanitární sankce a její konta v USA byla zmražena. Pro zlepšení ekonomické situace bude třeba navázat diplomatické s vztahy mezinárodním společenstvím a usilovat o uvolnění finančních prostředků. To by ovšem mohlo být podmíněno požadavkem na omezení produkce opia, které je ale jedním z hlavních zdrojů příjmů organizace.

Kombinace faktorů W3, W5, T2

Je třeba co nejrychleji obnovit základní funkce státní správy a samosprávy. Důsledně a efektivně předcházet mezi-kmenovým a mezi-etnickým konfliktům a posílit národní cítění.

Kombinace faktorů W1, W2, W6, T1, T4

Pro zlepšení ekonomické situace je bezpodmínečně nutné nastartovat průmysl a zemědělství. To sebou nese značné požadavky na infrastrukturu, která je v zemi na nízké úrovni. Pokud se podaří uvolnit finanční prostředky na zamražených finančních kontech v USA a tyto prostředky budou efektivně využity pro tvorbu chybějící infrastruktury, bude možné nastartovat národní hospodářství a ustoupit z obchodu opiem.

6.6 Hodnocení analýzy – interpretace výsledků analýzy / strategie

Využitím matice SWOT byly podle důležitosti porovnány faktory vnitřního a vnějšího prostředí za účelem stanovení nejvhodnější strategie k dosažení cílů. Výslednou nejvhodnější strategií dle počtu a významu faktorů je strategie využití – SO. Výběr této strategie byl ověřen metodou expertního odhadu s výsledkem v poměru 4:1. Z formulovaných strategií byla vybrána strategie definovaná kombinací faktorů S1, S2 / O1, O3. Tato strategie se zaměřuje na využití silného postavení při vyjednávání s mezinárodním společenstvím.

Tabulka 8: Výběr nejvhodnější strategie

Kombinace	Popis vytvořených SO strategií
Využití silného postavení pro vyjednávání S1, S2, O1, O3	Taliban využije svého silného postavení jakožto organizace, která vyhrála válku a současně otevřenosti mezinárodního společenství k dalším jednáním s cílem získat mezinárodní uznání, finanční podporu a odblokovat Afghánské bankovní účty. To umožní organizaci upevnit mocenské postavení v zemi a nastartovat její rozvoj.

Zdroj: Vlastní zpracování

Interpretace výsledků analýzy / strategie

Analýza SWOT jednoznačně ukazuje, jakým způsobem by Taliban mohl využít svého silného postavení jakožto strany, která vyhrála válku. Předpoklad, že mezinárodní společenství včetně USA přistoupí k jednáním, se již začal potvrzovat. Z Talibanu se stal silný hráč, který má velký vliv na celou oblast. Díky své poloze je tranzitní zemí a přirozenou dopravní křižovatkou v celé oblasti. Jeho poloha je velice atraktivní zejména pro USA, stejně tak jako jeho nerostné bohatství.

Zpráva amerických vojenských expertů a geologů vydaná roku 2011 naznačila, že Afghánistán, jedna z nejchudších zemí světa, disponuje nerostným bohatstvím ve výši téměř 1 tisíce miliard dolarů díky obrovskému množství železa, mědi, lithia, zlata, kobaltu a podzemních ložisek³⁰. K těmto ložiskům se do současné doby téměř nikdo nedostal a jejich těžba ve velkém měřítku je v současnosti spíše nereálná z důvodu chybějící infrastruktury. Dalším omezujícím faktorem jsou technologie a základní kapitál. V době, kdy Taliban na území Afghánistánu působil jako teroristická organizace, byla těžba ložisek nemožná, protože náklady na ochranu pracovníků, těžebního vybavení, objektů a konvojů přepravujících vytěžené suroviny by byly příliš vysoké, což by se negativním způsobem promítlo do zisku. V současné chvíli ale panuje zcela jiná situace. V případě, že by byly provedeny investice do infrastruktury, která je v Afghánistánu na velice špatné úrovni nebo spíše v podstatě neexistuje a Taliban by zajistil bezpečnost, mohl by za pomoci zahraničních investorů, těžařských společností a odborníků zahájit těžbu nerostného bohatství. Afghánistán by tak mohl začít postupně omezovat svou závislost na obchodu s opiem, který, jak ukazují oficiální data Organizace spojených národů, i nadále činí nejvýznamnější část příjmů Afghánistánu³¹.

Taliban bude usilovat o získání mezinárodního uznání a o navázání diplomatických vztahů s vyspělými zeměmi světa. Důležitá pro něj bude zejména

³⁰ Zdroj: Afghanistan's mineral resources laid bare. *earthmagazine.org* [online]. 2012 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.earthmagazine.org/article/afghanistans-mineral-resources-laid-bare/>

³¹ Zdroj: Drug situation in Afghanistan. 2021. *unodc.org*. [online]. United Nations Office on Drugs and Crime, 2021, s. 3 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Afghanistan/Afghanistan_brief_Nov_2021.pdf

spolupráce s USA, protože na účtech americké centrální banky (FeD) se nachází téměř 10 miliard dolarů rezerv afghánské centrální banky. Tyto prostředky by ovšem mohly být uvolněny pouze v případě, že by Spojené státy americké uznaly Taliban jako legitimní vládu Afghánistánu a to se zdá být v tuto chvíli nereálné. Stejný postoj zastává i NATO. *Za současného stavu NATO pozastavilo všechny oblasti spolupráce s Afghánistánem. Jakákoli budoucí afghánská vláda musí dodržovat mezinárodní závazky Afghánistánu; chránit lidská práva všech Afghánců, zejména žen, dětí a menšin; podporovat právní stát; umožnit neomezený humanitární přístup; a zajistit, aby Afghánistán už nikdy nesloužil jako bezpečný přístav pro teroristy.*³²

Taliban si je vědom nutnosti přesvědčit USA a mezinárodní společenství o své proměně. V září 2021 mimo jiné uvedl na internetovém zpravodajském portále Aljazeera následující: *„Nyní je čas, aby vláda USA a mezinárodní společenství jednaly s Talibanem mírovou a diplomatickou cestou. To nejen připraví cestu pro obě strany k přátelským vztahům, ale také to světu ukáže přátelství Talibanu, což bude mít pozitivní dopady.*“³³

Že jsou změny myšleny opravdu vážně, že se Taliban snaží vylepšit svůj mediální obraz na mezinárodním poli, by mohla nasvědčovat i událost z ledna 2022, kdy do norského Osla přiletěla delegace afghánské vlády za účelem jednání o humanitární pomoci a také o lidských právech. Návštěvu doprovázela řada protestů. Výsledek jednání byl označen za úspěch, ale bylo rovněž řečeno, že uznání radikální vlády Talibanu za legitimní Norsko odmítá. Výsledkem těchto jednání je podle všeho rozhodnutí organizace o znovuotevření škol pro všechny dívky do konce března 2022. Vzdělávání bude probíhat v oddělených třídách dle pravidel, která byla aplikována v období před opětovným – uchopením moci Talibanem v srpnu 2021. Jak ovšem poznamenává Kábulská aktivistka za práva žen Fatima Rae, otevření škol pro dívky sebou přináší zároveň překážky,

³² Zdroj: NATO and Afghanistan. *nato.int* [online]. NATO, 2021 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm

³³ Zdroj: The international community should support Afghanistan. *aljazeera.com* [online]. Katar, 2021 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/opinions/2021/9/16/the-international-community-should-support-afghanistan>

které musí překonat³⁴. Tou zřejmě největší je, že dívky by měly opouštět dům pouze s mahramem³⁵. Bude tedy velmi záležet i na individuální situaci v každé rodině. „*Dalším problémem je, že pokud ženám není dovoleno pracovat, vzdělání postrádá smysl,*“ řekla Rae.

Pro úspěch popsané strategie je tedy bezpodmínečně nutné, navázat kvalitní diplomatické vztahy s USA a mezinárodním společenstvím. Požadavky ze strany mezinárodního společenství by měli být zejména v oblasti dodržování lidských práv vysoké a to i přes to, že budou v mnohých ohledech v přímém rozporu s islámským náboženstvím. Zem je na pokraji humanitární a finanční krize, do které se bez pomoci z venčí nevyhnutelně dostane. Pokud chce ovšem Taliban s mezinárodním společenstvím vyjednávat, bude ho to i něco stát.

Přestože Taliban již učinil několik vstřícných kroků, pro odvrácení hrozící katastrofy však bude muset být připraven učinit další kroky. Jedním z nich by tak měla být alespoň částečná nebo celková náboženská reforma.

³⁴ Zdroj: *Taliban says all Afghan girls will be back in school by March* [online]. 2022 [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/17/taliban-says-will-open-all-schools-for-girls-across-country>

³⁵ mužský opatrovník

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo pokusit se, za pomoci SWOT analýzy, odhadnout směr dalšího možného vývoje teroristické organizace Taliban. V průběhu zpracování práce ovšem došlo ke stažení koaličních vojsk z Afghánistánu a současně i k významným mocenským změnám. Tyto změny sice byly plánovány, ale v jejich uskutečnění mnoho lidí nevěřilo. O to více pak bylo překvapením, když druhé polovině loňského roku (2021) skutečně došlo ke stažení koaličních vojsk ze země, čehož Taliban beze zbytku využil, ovládl celou zemi a Afghánistán se po dvaceti letech dostal opět pod jeho plnou kontrolu.

Stali jsme se tak možná svědky přerodu teroristické organizace ve významného hráče, který má vliv na dění v celé oblasti. Afghánská vláda byla v posledních dvaceti letech dotována mezinárodním společenstvím. Po odchodu spojeneckých vojsk, útěku prezidenta a převzetí moci Talibanem se veškeré finanční toky na podporu země zastavili, stejně tak i humanitární pomoc. Taliban se nyní bude muset především naučit, jakým způsobem řídit celý stát. Je bezpodmínečně nutné zajistit fungování základních služeb pro obyvatelstvo, zaměřit se na budování ekonomiky a infrastruktury.

Jedním z nejdůležitějších úkolů, před kterým nyní organizace stojí, je přesvědčit mezinárodní společenství o změně organizace z teroristické na organizaci politickou. Tento úkol je ovšem úkolem dlouhodobějšího charakteru a bude vyžadovat mnoho ústupků a reforem ze strany Talibanu, pokud chce skutečně usilovat o odejmutí statutu teroristické organizace. Tento statut jí totiž ve značné míře ztěžuje pozici při vyjednáváních o odblokování zamražených účtů Afghánské centrální banky, které se nachází v Americe. Talibanem doposud učiněné ústupky byly proto doposud zejména finančně motivované, protože země zoufale potřebuje peníze na svůj chod. Stejně tak je potřeba obnovit co nejdříve zásobování humanitární pomocí pro zemi, protože její přísun byl z větší části zataven po stažení koaličních vojsk a v zemi nyní hrozí humanitární krize.

To, jakým způsobem se k těmto úkolům organizace postaví, bude pro budoucnost Afghánistánu klíčové. Jisté je, že mezinárodní společenství

zůstane vůči Talibanu i nadále ve střehu a bude po Talibanu požadovat další a další ústupky a vznášet požadavky na reformy, výměnou za poskytnuté materiální a finanční prostředky. Je ovšem nutno připravit se na to, že Taliban nebude jednoduché k těmto ústupkům přimět, protože si je vědom svého vojenského vítězství a toho, že další zdlouhavá a extrémně drahá válka není v zájmu mezinárodního společenství. Stejně tak, jako není v zájmu společenství, aby se Afghánistán stal opět baštou mezinárodního terorismu.

ZDROJE

Literatura

BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus. Praha: Police History, 1999, s. 11. ISBN 80-902670-1-7.

RASHID, A. Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia. USA: Yale University, 2000. ISBN 978-0-300-08340-8.

Internetové zdroje

Afghanistan's mineral resources laid bare. earthmagazine.org [online]. 2012 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.earthmagazine.org/article/afghanistans-mineral-resources-laid-bare/>

Afghanistan Security. U.S.-Funded Equipment for the Afghan National Defense and Security Forces [online]. USA: U.S. Government Accountability Office, 2017 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: https://www.openthebooks.com/assets/1/6/GAO_Report_-_Afghanistan_Equipment1.pdf

Drug situation in Afghanistan. 2021. unodc.org. [online]. United Nations Office on Drugs and Crime, 2021, s. 3 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Afghanistan/Afghanistan_brief_Nov_2021.pdf

Hibatullah Akhundzada. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Hibatullah_Akhundzada#/media/File:Hibatullah_Akhundzada.jpg

How did a Texas plumber's truck end up with Syrian rebels? csmonitor.com [online]. USA: csmonitor, 2014 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.csmonitor.com/USA/2014/1217/How-did-a-Texas-plumber-s-truck-end-up-with-Syrian-rebels>

Mullah Mohammed Omar. Securitymagazin.cz [online]. Praha: Security magazin, 2015 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/vudce-talibanu-mullah-omar-je-mrtvy-1404045950.html>

NATO and Afghanistan. nato.int [online]. NATO, 2021 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm

Plumber's old truck spotted in ISIS. Nypost.com [online]. USA: New York Post, 2015 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://nypost.com/2015/12/13/texas-plumber-files-lawsuit-after-isis-was-seen-using-his-truck/>

Stahování z Afghánistánu pokračuje. NATO chce Afghánce dál cvičit v Kataru. Natoactual.cz [online]. Ostrava, 2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://www.natoaktual.cz/zpravy/afghanistan-nato-armada-katar-mise-taliban.A210618_165817_na_zpravy_m00

Talibán: Bude tu šaría a hotovo. Hnutí vyhlásilo Islámský emirát, demokracii odmítá. iprima.cz [online]. Praha: CNN Prima News, 2021 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/taliban-bude-tu-saria-a-hotovo-hnuti-vyhlasilo-islamsky-emirat-demokracii-odmita-31882>

Taliban delegation to hold humanitarian talks in Norway. Aljazeera.com [online]. Katar: Aljazeera, 2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/21/taliban-to-hold-meeting-in-norway-next-week>

Taliban leaders meet Western diplomats in Oslo to discuss Afghan human rights. france24.com [online]. Francie: France24, 2022 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/middle-east/20220124-taliban-leaders-meet-western-diplomats-in-oslo-to-discuss-afghan-human-rights>

Taliban says all Afghan girls will be back in school by March [online]. 2022 [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/17/taliban-says-will-open-all-schools-for-girls-across-country>

Taliban Terrorists Wear Full US Military Uniforms & Gear; Inspect America's Arsenal. Republicworld.com [online]. Indie: Republic world, 2021 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: <https://www.republicworld.com/world-news/rest-of-the-world-news/watch-taliban-terrorists-wear-full-us-military-uniforms-and-gear-inspect-americas-arsenal.html>

Taliban to create Afghanistan 'grand army' with old regime troops. aljazeera.com [online]. Katar: Al Jazeera Media Network, 2022 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/22/taliban-create-grand-army-afghanistan-old-regime-troops>

Taliban to recruit suicide bombers for Afghanistan's armed forces to fight local chapter of IS. Independent.co.uk [online]. Velká Británie: The independent, 2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/asia/south-asia/taliban-army-suicide-bombers-recruitment-b1988551.html>

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Ministerstvo vnitra [online]. 2016. Praha, s. 38 [cit. 2021-12-31]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

The international community should support Afghanistan. aljazeera.com [online]. Katar, 2021 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/opinions/2021/9/16/the-international-community-should-support-afghanistan>

The organisational structure of the Taliban. reddit.com [online]. USA: Reddit, 2014 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: https://www.reddit.com/r/coolguides/comments/pf757x/the_organisational_structure_of_the_taliban/

This one Toyota pickup truck is at the top of the shopping list for the Free Syrian Army — and the Taliban. Theworld.org [online]. USA: Theworld, 2014 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://theworld.org/stories/2014-04-01/one-toyota-pickup-truck-top-shopping-list-free-syrian-army-and-taliban>

UN report S/2019/481. United Nations [online]. USA, 2019 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://undocs.org/s/2019/481>.

UN report S/2020/53. United Nations [online]. USA, 2020 [cit. 2021-12-16]. Dostupné z: <https://undocs.org/S/2020/53>

Žena v burce. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Burka#/media/Soubor:Woman_walking_in_Afghanistan.jpg

What Is the Islamic State Khorasan, a.k.a. ISIS-K?. Nytimes.com [online]. New York, USA: The New York Times, 2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2021/08/27/world/asia/who-isis-k-afghanistan.html>

SEZNAM ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
EU	Evropská unie
GAO	Úřad vlády Spojených států pro odpovědnost
IED	Improvizované výbušné zařízení
HUMVEE	Bojové vozidlo USA
ISIS	Teroristická organizace Islámský stát – Sýrie
ISIS-K	Teroristická organizace Islámský stát – Afghánistán
NATO	Severoatlantická aliance
QRF	Síly rychlé reakce
SWOT	Analytická metoda
USA	Spojené státy americké
WTC	Světové obchodní centrum, New York, USA

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mullah Mohammed Omar	11
Obrázek 2: Žena v burce.....	12
Obrázek 3: Organizační struktura	13
Obrázek 4: Hibatullah Akhundzada.....	14
Obrázek 5: Nová vláda Afghánistánu.....	15
Obrázek 6: Kořistní DP – 28 Děktarjev	20
Obrázek 7: Americký Ford F250 ve službách ISIS.....	22
Obrázek 8: Afghánská vláda na konferenci v Oslo.....	30

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Párové srovnání – Fullerův Trojúhelník.....	32
Tabulka 2: Identifikace silných stránek vnitřního prostředí „ S “ (Strengths) ...	33
Tabulka 3: Identifikace slabých stránek vnitřního prostředí „ W “ (Weaknesses)	34
Tabulka 4: Identifikace příležitostí vnějšího prostředí „ O “ (Opportunities)	35
Tabulka 5: Identifikace hrozeb vnějšího prostředí „ T “ (Threats).....	36
Tabulka 6: Matice SWOT – dle provedeného hodnocení faktorů.....	37
Tabulka 7: Celková bilance matice SWOT.....	38
Tabulka 8: Výběr nejvhodnější strategie	41
Tabulka 9: Stanovení důležitosti silných stránek metodou párového srovnávání	56
Tabulka 10: Seřazení silných stránek do matice SWOT podle důležitosti	56
Tabulka 11: Stanovení důležitosti slabých stránek metodou párového srovnávání	57
Tabulka 12: Seřazení silných stránek do matice SWOT podle důležitosti	57
Tabulka 13: Kritéria hodnocení dopadu příležitostí	58
Tabulka 14: Týmové hodnocení příležitostí dle stanovených kritérií	58
Tabulka 15: Seřazení příležitostí do matice SWOT dle úrovně přínosu.....	58
Tabulka 16: Kritéria hodnocení dopadu hrozby.....	59
Tabulka 17: Týmové hodnocení hrozeb dle stanovených kritérií	59
Tabulka 18: Seřazení hrozeb do matice SWOT dle úrovně rizika.....	59

Tabulka 19: Kvantitativní vyhodnocení silných stránek matice SWOT.....	60
Tabulka 20: Kvantitativní vyhodnocení slabých stránek matice SWOT	60
Tabulka 21: Bilance interních faktorů matice SWOT.....	60
Tabulka 22: Kvantitativní vyhodnocení příležitostí matice SWOT.....	61
Tabulka 23: Kvantitativní vyhodnocení hrozeb matice SWOT	61
Tabulka 24: Bilance externích faktorů matice SWOT.....	61

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Silné stránky	56
Příloha 2: Slabé stránky	57
Příloha 3: Příležitosti	58
Příloha 4: Hrozby	59
Příloha 5: Kvantitativní vyhodnocení matice SWOT.....	60

Příloha 1: Silné stránky

Tabulka 9: Stanovení důležitosti silných stránek metodou párového srovnávání

	Počet priorit 1. člena týmu	Počet priorit 2. člena týmu	Počet priorit 3. člena týmu	Počet priorit 4. člena týmu	Počet priorit 5. člena týmu	Součet priorit za tým
A	4	4	4	4	4	20
B	4	2	5	5	3	19
C	1	2	2	3	1	9
D	2	4	2	1	3	12
E	2	0	2	0	0	4
F	2	3	0	2	4	11

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10: Seřazení silných stránek do matice SWOT podle důležitosti

	Seznam silných stránek	Počet priorit
A	Obraz organizace, která porazila USA a NATO	20
B	Mocenské postavení – atmosféra strachu	19
D	Nevázanost dohodami o lidských právech	12
F	Zisk velkého počtu zbraní, vybavení a techniky po sažení USA a NATO	11
C	Podpora ze zahraničí	9
E	Schopnost infiltrace	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 2: Slabé stránky

Tabulka 11: Stanovení důležitosti slabých stránek metodou párového srovnávání

	Počet priorit 1. člena týmu	Počet priorit 2. člena týmu	Počet priorit 3. člena týmu	Počet priorit 4. člena týmu	Počet priorit 5. člena týmu	Součet priorit za tým
A	2	1	1	0	3	7
B	5	3	1	3	5	17
C	1	1	3	3	2	10
D	3	4	4	2	0	13
E	4	3	2	5	2	16
F	0	3	4	2	3	12

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12: Seřazení silných stránek do matice SWOT podle důležitosti

	Seznam slabých stránek	Počet priorit
B	Nedostatečná / neexistující infrastruktura	17
E	Vzdělání obyvatelstva	16
D	Složení obyvatelstva	13
F	Průmysl a zemědělství	12
C	Nezkušenost s řízením celého státu	10
A	Ekonomická situace	7

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 3: Příležitosti

Tabulka 13: Kritéria hodnocení dopadu příležitostí

Počet bodů	Dopad příležitosti	Pravděpodobnost výskytu příležitosti
1	zanedbatelný	téměř nemožná (1 až 20 %)
2	málo významný	výjimečně možná (21 až 40 %)
3	významný	běžně možná (41 až 60 %)
4	velmi významný	vysoce pravděpodobná (61 až 80 %)
5	zásadně významný	hraničící s jistotou (81 až 100 %)

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 14: Týmové hodnocení příležitostí dle stanovených kritérií

Příležitost	Dopad příležitosti	Pravděpodobnost vzniku	Úroveň přínosu
A	4	5	20
B	3	2	6
C	4	4	16
D	5	1	5
E	4	3	12

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 15: Seřazení příležitostí do matice SWOT dle úrovně přínosu

	Seznam příležitostí	Úroveň přínosu
A	Otevřenost mezinárodního společenství k jednání	20
C	Odvedení pozornosti od aktivit organizace	16
E	Rozvoj země	12
B	Stabilizace společnosti	6
D	Odebrání statutu teroristické organizace	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 4: Hrozby

Tabulka 16: Kritéria hodnocení dopadu hrozby

Počet bodů	Dopad hrozby	Pravděpodobnost výskytu hrozby
1	zanedbatelný	téměř nemožná (1 až 20 %)
2	málo významný	výjimečně možná (21 až 40 %)
3	významný	běžně možná (41 až 60 %)
4	velmi významný	vysoce pravděpodobná (61 až 80 %)
5	zásadně významný	hraničící s jistotou (81 až 100 %)

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 17: Týmové hodnocení hrozeb dle stanovených kritérií

Hrozba	Závažnost dopadu	Pravděpodobnost vzniku	Úroveň rizika
A	3	4	12
B	2	3	6
C	3	5	15
D	4	4	16
E	4	2	8

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18: Seřazení hrozeb do matice SWOT dle úrovně rizika

	Seznam hrozeb	Úroveň rizika
D	Orientace na obchod s narkotiky	16
C	Západní sankce	15
A	ISIS	12
E	Sekularizace společnosti	8
B	Hrozba nové občanské války	6

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 5: Kvantitativní vyhodnocení matice SWOT

Tabulka 19: Kvantitativní vyhodnocení silných stránek matice SWOT

Silné stránky	Hodnocení	Váha	Výsledek
Obraz organizace, která porazila USA a NATO	5	0,4	2
Mocenské postavení – atmosféra strachu	4	0,2	0,8
Nevázanost dohodami o lidských právech	4	0,175	0,7
Zisk velkého počtu zbraní, vybavení a techniky po sažení USA a NATO	3	0,125	0,375
Podpora ze zahraničí	3	0,075	0,225
Schopnost infiltrace	2	0,025	0,05
Výsledek celkem – Silné stránky			4,15

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 20: Kvantitativní vyhodnocení slabých stránek matice SWOT

Slabé stránky	Hodnocení	Váha	Výsledek
Nedostatečná / neexistující infrastruktura	-5	0,3	-1,5
Vzdělání obyvatelstva	-5	0,25	-1,25
Složení obyvatelstva	-4	0,125	-0,5
Průmysl a zemědělství	-3	0,125	-0,375
Nezkušenost s řízením celého státu	-2	0,1	-0,2
Ekonomická situace	-2	0,1	-0,2
Výsledek celkem – Slabé stránky			-4,025

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 21: Bilance interních faktorů matice SWOT

Faktory	Výsledek
Silné stránky	4,15
Slabé stránky	-4,025
Celková bilance	0,125

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 22: Kvantitativní vyhodnocení příležitostí matice SWOT

Příležitosti	Hodnocení	Váha	Výsledek
Otevřenost mezinárodního společenství k jednání	5	0,3	1,5
Odvedení pozornosti od aktivit organizace	4	0,2	0,8
Rozvoj země	4	0,2	0,8
Stabilizace společnosti	2	0,125	0,25
Odebrání statutu teroristické organizace	2	0,175	0,35
Výsledek celkem – Příležitosti			3,7

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 23: Kvantitativní vyhodnocení hrozeb matice SWOT

Hrozby	Hodnocení	Váha	Výsledek
Orientace na obchod s narkotiky	-5	0,4	-2
Západní sankce	-4	0,2	-0,8
ISIS	-3	0,175	-0,525
Sekularizace společnosti	-2	0,125	-0,25
Hrozba nové občanské války	-2	0,1	-0,2
Výsledek celkem – Hrozby			-3,775

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 24: Bilance externích faktorů matice SWOT

Faktory	Výsledek
Příležitosti	3,7
Hrozby	-3,775
Celková bilance	-0,075

Zdroj: Vlastní zpracování